

Vodicí psi jsou šťastní, říká vedoucí Střediska výcviku vodících psů Sjednocené organizace nevidomých a slabozrakých ČR v Praze - Jinonicích

Nejen lidé a události, ale i vodící psi mají své čestné místo v kalendáři významných dnů. Jako každý rok slavíme poslední středu v měsíci dubnu, letos **27. dubna 2022, Mezinárodní den vodících psů**. Tímto dnem vzdáváme hold všem oddaným a věrným psím průvodcům, kteří významně přispívají ke zvyšování úrovně samostatného, nezávislého a bezpečného pohybu zrakově postižených, zlepšují životní pohodu a zmírňují společenskou izolaci svých majitelů.

I zde v Olomouci i dalších městech našeho kraje můžete potkávat nevidomé s vodícími pejsky.

Nyní se můžete o těchto čtyřnohých pomocnících a o přípravě pro službu nevidomým dozvědět víc.

Při této příležitosti nám poskytla rozhovor vedoucí Střediska výcviku vodících psů Ing. Lenka Kreidlová.

Jací psi se mohou stát vodícími?

Na budoucího vodícího psa jsou kladeny velké nároky, výběr štěňat pro výcvik začíná už u jejich rodičů. V ideálním případě odchováváme štěňata od vlastních chovných fen a psů, u nichž máme jistotu dokonalého zdraví, ale také vhodných povahových rysů. Všechna štěňata procházejí přísnými zdravotními testy. Z povahových rysů je důležité, aby byl pes vyrovnaný, schopný a ochotný se učit, udržel dobrou koncentraci v přítomnosti více lidí a jiných zvířat a byl přizpůsobivý změnám prostředí. V neposlední řadě musí psy tato práce bavit.

Takže pro psy je to povolání i zábava?

Někdy se může zdát, že vodící pes je smutný a nevšímavý. Je to však výraz soustředěnosti na práci, ke které byl vycvičen. Je velkou chybou chtít takového psa „potěšit“ svou pozorností, pohlazením nebo nabízením čehokoliv k snědku. Všechny takové projevy psa ruší a velmi mu ztěžují práci. Věřte mi, že vodící psi své pány milují, jsou šťastní v jejich přítomnosti a rádi plní svá poslání. Když zrovna nepracují, mají volno a dostávají prostor k odpočinku a ke hře, stejně jako ostatní psi, kteří někdy dlouze čekají sami doma na svého pána, až přijde z práce.

Jsou nějaká plemena pro tento účel obzvláště vhodná?

Nejvíce se osvědčil labradorský retrívr, zlatý retrívr a kříženci těchto dvou plemen. Novým trendem jsou kříženci labradora a pudla, tzv. labradoodle.

Dá se popsat rozdíl, který takový pes udělá v životě člověka se zrakovým postižením? Těch je určitě hodně. A ne všechny představují zjednodušení života nevidomého. Představte si to podobně, jako když do domácnosti přijmete nového člena. Určitě vám pomůže, zažijete s ním spousty radosti, bude to parťák pro vaše aktivity, ale bude mít také své nároky, požadavky, (zlo)zvyky. Je to prostě živý tvor se svou povahou. Naši klienti se ale shodují v jedné věci: Vodící pes jim poskytuje větší jistotu a nezávislost, cítí se s ním v terénu bezpečněji a mnohdy si pak

troufnou jít na místa, kterým se dříve vyhýbali. Předpokladem dobré spolupráce ale je, že klient dokáže plně obstarat sám sebe, aby pro něj dodatečná péče o psa nebyla stresující.

První část života tráví budoucí vodící psi u předvychovatelů z řad veřejnosti. Je těžší vycvičit dobrého pejška, nebo dobrého vychovatele?

Výchova štěňat je snad někdy i jednodušší ☺. Začínáme s malým stvořením, které ještě nemá zlovyky, má spoustu energie a všechno je pro něj nové a zajímavé. Pokud se s ním pracuje od začátku dobře, přináší to výsledky a oboustrannou spokojenost. Je také jednoduché motivovat ho nějakým pamlskem, nebo naopak použít vodítko či náhubek, pokud je situace nevladatelná. Ani jeden z těchto přístupů u předvychovatelů použít nemůžeme ☺, proto věnujeme velkou pozornost jejich výběru a informování. Je důležité, aby si uvědomili, že předvýchova je každodenní práce a nejedná se o mazlíčka pro děti. Na druhou stranu vědí, že jim v tomto procesu poskytujeme maximální podporu, ať už formou vedení ve výcviku, možností konzultací čehokoliv kdykoliv, zajištění veterinární péče, krmiva nebo měsíčního příspěvku na péči.

Češi jsou označováni za národ pejškařů, souhlasíte s tím?

Určitě ano. Dokazují to i statistiky počtu psů na obyvatele, ve kterých se Česká republika řadí mezi první v Evropě. Nejen v České republice, ale i v jiných evropských zemích navíc poptávka po psech dál vzrostla v době pandemie. Pejška si pořizovali lidé, kteří po něm vždycky toužili, ale neměli dost času, dospělé děti svým starším rodičům, aby se necítili osamocení, nebo zoufalí rodiče školním dětem, aby je aspoň na chvíli dostali od počítačových her ven.

Jak velký je vůbec „trh“ s vodícími psy, kolik jich zvládáte vycvičit?

V současné době počtem poptávka po vodících psech odpovídá naší nabídce. Ne každý pes ale může sloužit každému člověku. Je třeba hledat ideální dvojici. Stává se, že na pejška čeká klient a na druhé straně čeká pejsek na svého klienta. Teď máme ve výcviku 12 psů. Chtěli bychom tento počet navýšit, jsme proto velmi rádi, že nám v loňském roce vyšly všechny tři plánované vrhy a v letošním roce zatím jeden. Předvýchova se rozrostla o 19 štěňátek, dalších šest budeme předávat předvychovatelům koncem dubna. Za dobu svého působení středisko předalo klientům již více než 400 psů. To je dáno především tím, že jsme byli dlouho prvním a jediným profesionálním centrem tohoto druhu v České republice.

Všichni tito psi jsou z vašich vrhů?

Samozřejmě, přírodě se nedá poručit, a pokud nám občas nepřeje, musíme štěňátka koupit od jiných chovatelů. Začátkem roku 2020 nám nevyšel žádný z plánovaných vrhů a byli jsme nuceni štěňata koupit, už tehdy byly ceny vysoké a postupně ještě vzrostly. Doufám, že se podobná situace už nebude opakovat.

Jak náročné je financovat výcvik vodícího psa?

Je potřeba si uvědomit, že proces výcviku vodícího psa trvá téměř dva roky a zahrnuje v sobě i péči o chovné psy a feny, odchov štěňat, příspěvky předvychovatelům, veterinární péči, výcvik ve středisku, náklady spojené s předáváním psa klientovi v místě bydliště a samozřejmě náklady na provoz střediska a personální náklady. Stává se také, že někteří pejsci jsou z výcviku vyřazeni. Shrnu-li to, příjmy z prodeje psů nestačí k financování střediska a bez dotací a sponzorských darů bychom naši činnost nemohli dlouhodobě vykonávat.

Jakými různými způsoby vás lidé mohou podpořit?

Část nákladů financujeme z příspěvků, které nevidomým a slabozrakým osobám poskytuje Úřad práce, část z darů a dotací. Jsme vděční za jakoukoliv pomoc, případní zájemci najdou vše podstatné na našich webových stránkách. Nejpotřebnější je samozřejmě ta finanční a velmi si vážíme i drobných přispěvatelů, kteří nám pravidelně věnují menší částky. Další formou podpory je věcná pomoc ve formě výrobků nebo slev na produkty a služby, a také medializace našich aktivit. Osvědčila se nám také přímá spolupráce s firmami – prezentace a ukázky naší práce. Nesmím zapomenout, že velkou pomocí je také účast dobrovolníků na předvýchově štěňat.

Existují nějaké závazné standardy pro výchovu vodících psů?

Vodící pes je definován jako kompenzační pomůcka, na kterou mohou žadatelé získat státní příspěvek od Úřadu práce. Aby mohl být pes uznán jako zdravotní pomůcka, musí složit zkoušku vodícího psa, která obsahuje 34 dovedností daných vyhláškou. V české legislativě dosud nejsou definované standardy pro výcvik vodících psů, ani požadavky na cvičitele, kteří tuto činnost vykonávají. Výcviková střediska, která jsou členy Mezinárodní federace škol vodících psů, však musí splňovat přísné standardy této celosvětově působící expertní organizace. Plnění standardů je pravidelně kontrolováno akreditační komisí a zahrnuje nejen oblast výcviku, ale i práce s klienty, vzdělávání nebo chovu. Naše středisko je členem federace od roku 1997.

Pár slov o Středisku výcviku vodících psů v Praze - Jinonicích:

Středisko výcviku vodících psů je součástí Sjedenocené organizace nevidomých a slabozrakých ČR, jejímž posláním je kromě jiného pomoci zrakově postiženým občanům stát se samostatnějšími, sebevědomějšími a najít cestu, jak se zapojit do společnosti. Významnou pomoc na této cestě poskytuje vodící pes, který je navíc pro nevidomého spolehlivým parťákem, který je mu vždy nablízku. Středisko výcviku vodících psů sídlí v Praze Jinonicích už od roku 1997.

Pokud budete mít zájem vidět vodící psy při práci v ulicích, můžete se 27. dubna 2022 mezi 14 a 16 hodinou odpoledne vydat do areálu Waltrovky v pražských Jinonicích, kde bude u příležitosti 30. výročí Mezinárodního dne vodících psů probíhat soutěž ve výkonu vodících psů "Jinonická vrtule". Bude to jedna z akcí v rámci Týdne vodících psů.